

H. 198 fr. början

ARCHIVES DES TRADITIONS POPULAIRES SUÉDOISES

1932 (LIVR. 198)

SVENSKA
LANDSMÅL

OCK

SVENSKT FOLKLIV

TIDSKRIFT UTGIVEN GENOM

J. A. LUNDELL

1932

H. 1

GOTLANDSTONER

UPPTECKNADE AV

AUG. FREDIN

S. XLIX—LIII ock 749—779.

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNER

*Boklådspris för årgången kr. 6,50,
för detta häfte särskilt 75 öre.*

is
417

Tidskriftens utgivare:

Professor J. A. LUNDELL i Uppsala

med biträde av

Prof. HUGO PIPPING och Prof. O. F. HULTMAN för Hälsingfors

Prof. A. KOCK och Bibliotekarien A. MALM för Lund.

Årg. 1920: GEIJER, En byskomakares historia. LEVANDER, Apokope i Älvdalsmålet. GEIJER, Undersökningen av svenska folkmål 1919. Institutet för ortsnamns- och dialektforskning vid Göteborgs högskola 1920—1921.

Bilagor: DAHLGREN, Från Synnerby (B. 17 = h. 147).

Drottning Sofias visbok. Stjerneldska handskriftens visor. (Bih. IV, 1—2 = h. 148).

Årg. 1921: HERLENIUS, En dalaprofet. GEIJER, Undersökningen av svenska folkmål 1920. Institutet för ortsnamns- och dialektforskning vid Göteborgs högskola 1920—1921.

Bilagor: GÖTLIND, Studier i västsvensk ordbildning (B. 19 = h. 149).

STEFFEN, Svenska låtar (XVI. 2 = h. 150).

Hushållning och levnadssätt, s. 5—52 (h. 151).

Årg. 1922: Gåtor från Småland. Mörrehäradernas ortnamn. GEIJER, Undersökningen av svenska folkmål 1921. Institutet för ortsnamns- och dialektforskning i Göteborg 1921—22.

Bilagor: GEIJER, Tilljämnings- och apokofens utbredningsvägar (B. 18 = h. 153).

CELANDER, Närkiska folkminnen (XVI. 3 = h. 155).

BOËTHIUS, Orsamålet (s. 3—66, IV. 4 = h. 156).

Årg. 1923: SÖDERLUND, Uppteckningar från Otterstad. GEIJER, Undersökningen av svenska folkmål 1922. Landsmålsföreningarna i Lund 1922. Institutet för ortsnamns- och dialektforskning i Göteborg 1922—1923.

Bilagor: ISAACSSON, Södra Fjärdhundra lands folkmål (B. 21 = h. 157).

Sagor, sägner, legender, äventyr och skildringar av folkets levnadssätt s. 49—112 (h. 158).

FREDIN, Gotlandstoner, s. 273—368 (h. 159).

VESTLUND, Medelpads folkmål, s. 3—130 (h. 160).

Årg. 1924: Skolpojks- och studentslang. Ny saml. av RUB. BERG. Undersökningen av svenska folkmål 1924—25. Landsmålsföreningarna i Lund 1924. Institutet för ortsnamns- och dialektforskning i Göteborg 1924—25.

Bilagor: A. KARLGREN, Gammalsvenskby, s. 1—64 (h. 162).

RUTBERG, Folkmålet i Nederkalix och Töre socknar, s. 3—82 (h. 163).

BUCHT, Äldre u och o i kort stavelse i mell. Norrland (h. 164 = B 22).

Hänvisningar till annan litteratur beträffande
täxt ock melodier.

AV NILS DENCKER.

Visor och låtar kunna vara lokala skapelser. Icke minst denna samling innehåller talrika sånger och dansmelodier, som diktats i hembygden och där hållits levande. Men det stora flertalet låtar har vandrat långa vägar, innan fäste togs på det ställe, där uppteckningen skett. Att lära känna melodiernas vandringsvägar och deras i olika bygder utbildade varianttyper är av betydelse för folkmusikforskningen.

En verklig svårighet, som möter den jämförande melodiforskningen, är bristen på hänvisningar till varianter i våra många folkmusikböcker. Hittills äro över 7,000 låtar av olika slag publicerade i vårt land, och förmodligen kommer tryckningen av arkivens uppteckningar att fortgå. I denna flödande rikedom erfordras ordnande krafter, varje samling borde om möjligt förses med hänvisningar.

Fredins samling »Gotlandstoner» är av omfattande karakter. Den av hembygdens folkliga melodier hänförde upptecknaren har lyckats påträffa alla slags gotländska låtar under sitt djupplöjande insamlingsarbete. När nu här ett försök göres att med korta hänvisningar till annan litteratur ställa in visorna och melodierna i deras varianthopar, erbjuder Gotlandstoners värdefulla innehåll det bästa material.

*

För tillmötesgående vid lån av böcker och musikalier har jag att tacka, utom de i det följande nämnda biblioteken, även Abr. Lundquists och Abr. Hirschs förlag. Professorerna J. A. Lundell och Nils Lithberg ha vänligt understött mig med råd och upplysningar.

Omnämnd litteratur.

Ahlström, J. N., 300 Nordiska folkvisor. Sthlm 1878. = Ahlstr
fkvis.

—, 220 Svenska folkdanser. Sthlm u. å. = Ahlstr fkdans.

—, och P. C. Bohman, Valda svenska folksånger, folkdansar och folklekar, 9 hftn, Sthlm 1845. = Ahlstr Bom.

- Andersson, Nils, Musiken i Skåne. SLM XIV: 2.
 —, Skånska melodier. SLM XIV: 1. = NAs Sk mel.
 —, Svenska låtar saml. av. Sthlm 1922 ff. = NAs Låt.
 Andersson, Otto, Svenska fackeldansen i Finland. Brage III.
 Hfors 1908.
 —, Visan om återseendet vid bären. Brage IV. Hfors 1909.
 —, A. J. Starks notbok. Brage VIII—XI. Hfors 1917. = Stark.
 —, On violinists and dance-tunes among the Swedish country-population in Finland. I.M.G. Jahrg. 13.
 Appelqvist, P. A., kantor på Vikbolandet ock i Sörmland, senast Vadsbro socken, notbok från 1840-talet, avskr. i U L M A.
 Arill, D., Bondespelmän från norra Bohuslän. Fm 1918. = Arill.
 Arwidsson, A. J., Svenska fornsånger I—III. Sth. 1834—42. = Arw.
 Axelson, M., Västerdalarne. Sth. 1855. = Axelson.
 Bagge, J., 75 Polskor från Upland ock Södermanland. Sth. 1880. = Bagge US.
 —, 76 Polskor från Östergötland. Sth. 1879. = Bagge Ög.
 —, 73 Polskor och högtidsstycken från Gotland. Sth. u. å. = Bagge Gotl.
 Barfod, F., Skånske Julelege, i Brage og Idun. Kbh. 1839. = Barfod.
 Bellman, C. M., Fredmans Epistlar.
 —, Fredmans sånger.
 Bibliotek: notböcker i KB, U U B, L U B, K Mus Ak B, Uppsala landsmålsarkiv (cit. ULMA), N Mus B ock Göteborgs stadsbibliotek.
 B[ladi]n, G., Folkmusik från övre Sverige. SLM I: 10.
 Böhlin, K., Folktoner från Jämtland. SLM II: 10. Sth. 1883. = Böhlin.
 Bondeson, Aug., Visbok I—II. Sth. 1902—03. = Bond.
 Borgström, F. L., Folkvisor uppt. i Värmland och Dalsland. Kristineh. 1875. = Borgström.
 Brage, poetisk kalender för alla år. Västervik 1860. Saknar mel. = Brage.
 Böhme, Fr. M., Deutscher Liederhort, ges. u. erl. v. Ludw. Erk, neugearb. u. fortges. von Fr. M. B. I—III. Leipzig 1893. = Erk-Böhme.
 Carlheim-Gyllenskiöld, V., Visor ock melodier. SLM VII: 7. Sth. 1890. = CGyll.
 C. A. S., En sörmländsk mig tillhörig notbok från förra hälften av 1800-talet med dessa initialer på pärmen. = CAS.
 Clarin, J. F., kantor i Husby socken på Vikbolandet, notbok från mitten av 1800-talet, avskr. i ULMA. = Clarin.
 v. Ditfurth, F. W., Fränkische Volkslieder mit ihren zweist. Weisen. Leipzig 1855. = Ditf.
 Djurklou, G., Ur Nerikes folkspråk och folklif. Örebro 1860. = Djurklou.

- van Duyse, Fl., Het oude Nederlandsche Lied. Haag & Am.
1903. = vDuyse.
- Dybeck, R., Svenska folkmelodier, 5 hftn. Sth. 1853—56. =
Dyb mel.
- , Svenska vallvisor och hornlåtar. Sth. 1846. = Dyb vall.
- , Runa, tidskrift. Sth. 1842—76 (med avbrott). = Dyb Runa.
- , Folklore, hdskr. i Vitterh. ak. bibl. = Dyb Folklore.
- Eggeling, F., Nu är det jul igen. 80 sv. ringdanser etc. 3:e
uppl. = Eggel.
- Envallsson, C., Svenskt musikaliskt lexikon. Sth. 1802.
- Erk, L. Chr., Deutscher Liederhort. Leipzig 1856. = Erk.
- E***, 28 Utvalda Dansstycken lätt satta för violin eller klarinett.
Samlade och upptecknade af. Sth. u. å. Abr. Lundquist. = E*.
- Fataburen, NMus tidskrift. = Fatab.
- Fiol-Låtar från Gotland. Sth. u. å. Abr. Lundquist. = FiolGotl.
- Forsslund, K.-E., Med Dalälven från källorna till havet. = Forssl.
- Frykholm, Maria, Folkvisor från Värmland. Sth. 1854. = Fryk-
holm Värml.
- , Nya folkvisor från Östergötland. Sth. u. å. = Frykholm Ög.
- Geijer-Afzelius, Svenska folkvisor, 3:e uppl. = G Afz.
- Grip, E., Nya bidrag till kändedom om svenskt allmogeliv. Sth.
1917. = Grip.
- Grüner-Nielsen, H., Folkelig Vals. Danm. Folkem. 22. Kbh.
1920. = Gr-Niels.
- Götling, J., Visor tryckta i år. Sth. 1917. = Götl.
- Hammerich, Skandinaviske Reiseminder. Brage og Idun, bd 2 =
Hammerich.
- Hofberg, H., Nerikes gamla minnen. Örebro 1868. = Hofberg.
- Hägg, G. A., 20 Gotlands-polskor I—II. Sth. u. å. = Hägg.
- Jönsson, L., Danser från Jämtland uppt. av. Abr. Lundquist. Sth.
u. å. = Jönsson.
- Kempe, H. E., 39 Danser från Ångermanland saml. av. Abr. Lund-
quist. Sth. u. å. = Kempe.
- Kristensen, E. T., Jyske Folkeviser og Toner. Kbh. 1871. =
Krist Jyd Folkev.
- , 100 gamle jyske Folkeviser. Kbh. 1889. = Krist 100 g
Folkev.
- , Gamle Viser i Folkemunde. Kbh. 1891. = Krist Vis Folkem.
- , Danske Börnerim, Remser og Lege. Aarh. 1898. = Krist Börn.
- Lagus, E., Nyländska folkvisor. Nyland III—IV. Hfors 1887,
1900. = Nyl.
- Lampa, Sv. M., Folklekar från Västergötland. SLm XIX: 1. =
Lampa.
- Landstad, M. B., Norske folkeviser. Kria 1853. = Landst.
- Landtmanson, S., Folkmusik i Västergötland. Västerg. etc. Nr 1.
Ups. 1911.

- Landtmanson, S., Folkmusik i Västergötland. Musikbil. Ups. u. å. = Landtm.
- Leffler, K. P., Folkmusik från norra Södermanland, i Bidrag till Södermanl. kulturhist. X—XI. Sth. 1899—1900. = Leffler Sörm.
- , Öster-Färnebo. SLm XVIII: 7. Sth. 1910. = Leffler Färn.
- , Om Nyckelharpospelet på Skansen. Bidrag till vår odlings häfder. Sth. 1899. = Leffler Nyckelh.
- Lekstugan, Gamla sv. folkdansar för piano. Sth. u. å. Abr. Hirsch. = Lekst.
- Lilja, N., Julboken. Sth. 1865. Saknar mel. = Julb.
- Liljefors, R., Upländsk folkmusik, ur Uplands nations saml. Sth. 1929. = Liljef.
- Lindeman, L. M., Aeldre og nyere norske Fjeldmelodier I—II. Kria 1853—58. = Lindem.
- Lindgren, A., Om polskemelodiernas härkomst. SLm XII: 5.
- Lithberg, N., Bröllopseder på Gotland. Fatab. 1906 ff.
- Lundström, Johan, notbok påbörjad 1798 (i Hälsingland?), avskr. i ULMA. = Lundström.
- Meier, E., Schwäbische Volkslieder. Berlin 1855. = Meier.
- Müller, L., 55 Polskor, Visor, Marscher m. m. saml. af »Nalle», lätt satta etc. Sth. u. å. Abr. Lundquist. = Müller.
- Naidion, Samling af de nyaste anglaiser, valser och françaiser etc. Sth. 1835—37. = Naidion.
- Nicolovius, Folkklivet i Skytts härad. 3:e uppl. Lund 1908. = Nicol.
- Nordblom, A. P., kantor i Malexander, Ög., notbok påbörjad på 1830-talet, avskr. i ULMA. = Nordblom.
- Nordlander, J., Svenska barnvisor och barnrim. SLm V: 5. Saknar mel. = Nordl.
- Noreen, A., Folkvisor från Värmland. SLm II. Saknar mel. = Nor.
- Norlind, T., Melodier till sv. folkvisor och folkdanser. SLm 1906.
- , Studier i svensk folklöre. Lund 1911. = Norl Folkl.
- , Hur gammal är den sv. folkmusiken, i Sv. tidskr. f. musikforsk. 1930.
- , Sv. folkmusik och folkdans. Sth. 1930. Natur och kultur 96.
- Olsson, P. V., Visor uppt. i Kalmatrakten. SLm 1908. = Olsson.
- Quadriller, valsar och anglaiser dansade i Stockholm. 1816—21, 1824—25, 27, 30—34. = Quadr.
- Rasmussen-Nyerup, Udvalg af danske Viser etc. Kbh. 1821. = Rasm-Ny.
- Rosenberg, A. G., 160 Polskor, visor och danslekar etc. Sth. 1876. = Ros I.
- , 160 Svenska danspolskor etc. 2:a saml. Sth. u. å. = Ros II.
- , 160 Svenska danspolskor etc. 3:e saml. Sth. 1882. = Ros III.
- Sandvik, O. M., Folke-Musik i Gudbrandsdalen. Kria 1919. = Sandvik.

- Skillingtryck: de omnämnda vistrycken finnas i KB, så vida ej annan uppgift lämnas. = Skill.
- Skånska folkminnen. Utg. av Skånska folkm.-föreningen. = Sk folkm.
- Steffen, R., Enstrofig nordisk folklyrik. SLM XVI: 1. Sth. 1898. = Steff Enstr.
- , Svenska låtar etc. SLM XVI: 2. = Steff Låt.
- Strand, B., Ur en spelmanns gömmor etc. Sth. u. å. Abr. Lundquist. = Strand.
- Strömberg, Aug., Gamla spelmannslåtar från Kinnevalds härad i Småland. I—II. Sth. u. å. Abr. Lundquist. = Strömberg.
- Ståhl, A. J., Filikromen. 9 hftn. Sth. 1850—65. = Filikr.
- Suomen Kansan Sävälmiä. Helsinki. Endast till melodierna, ej till täxten, hänvisas här. = Suom.
- v. Sydow, C. W., God afton, om I hemma är. Malmö 1917.
- Säve, Carl, Gotländska polskor, hdskr. i Göteborgs stadsb. = CSäve.
- Säve, P. A., Gotländska samlingar, hdskr. i UUB. En del av visorna med melodier. = Gotl saml.
- Teckningar och toner ur skånska allmogens lif. Lund 1889.
- Thyregod, S. Tvermose, Danmarks Sanglege. Danm. Folkem. 38. Kbh. 1931. = Tverm Thyreg.
- Wiede, Chr. L., Svenska folkvisor, hdskr. i Vitterhetsak. bibl. = Wiede.
- Åhlström, O., Traditioner af svenska folkdansar. 4 hftn. Sth. 1814—15. = Åhlstr.
- , Musikaliskt Tidsfördrif. Sth. 1789—1834.
- Öberg, E., Folkvisor med melodier, Bidrag t. Söderm. kulturh. I—VII. = Öberg.

När hänvisningar till varianter meddelats i här nämnd litteratur, medtagas dessa i allmänhet ej här. Dubbelhänvisningar har jag således undvikit.

Förkortningar:

- mel = melodi, melodier,
 a. m. = annan melodi, andra melodier,
 u. m. = utan melodi.

Siffrorna betyda nummer, där ej s. utsatts.

1. Varianter meddelas i Norrl Folkl s. 184—186 ock Otto Andersson, Visan om återseendet vid båren. Sk folkm 1926, s. 86.
2. Skill Lund 1835 (11 str); Nicol s. 123 ock musikbil. 1, Gotl saml IV 57, Julb 47, Frykholm Ög 11, Filikr h. 8

- nr XV ock h. 9 VII (str. 1 ock 2), Öberg 34, Bohlin 6, Olsson 3, Bond 166, Axelson Västerdal s. 180, NAs Låt Dal. I 229 ock II 533, Forssl II bd 3 nr 62 ock II 6 nr 32, Nyl 42, Krist Vis Folkem s. 296 ock 308, Krist 100 Folkev s. 347, Tverm Thyreg 19. En uppt. av Drake på dalvisans mel i KB Vs 126. Var ha a. m.
4. Skill Malmö 1827 (4 str); Bond 103.
 5. Nyl. 160, Krist Vis Folkem s. 233 ock 268.
 6. Jfr Müller 34.
 8. Se 98 i denna saml.
 9. Bond 206 (a. m.), Liljef Visor 20.
 10. Nyl. 438.
 11. Skill Jönköping 1808 (»Om Benrangels-riddaren»), Falun 1808, Visby 1813, Karlskrona 1817, Göteborg 1819; Wiede 231, Ahlstr fkvis 85, Bond 102. Var ha a. m.
 12. Gotl saml II 87, Filikr 5 XIII, CGyll 25, Landtm s. 57, Fatab 1906 s. 157, NAs Låt Jämtl. I 352, Sk folkm 1926 s. 83. Jfr t. ex. Nyl 171.
 13. Bond 281 (a. m.), Nyl 289. Jfr täxten med Arw dansl. 22.
 14. Skill Västervik 1842 (12 str), Norrköping 1844 etc.; Wiede 74, Filikr 8 V, CGyll 29, Bond 105, 209 ock 289, Olsson 4, Götl 33, Strand 31, Lindem 136, Krist Vis Folkem s. 257 ock 311. De flästa var ha a. m.
 15. GÅfz 25: 2, Gotl saml II 165, Dyb Runa 1842 fkvis 3, Wiede 14, Frykholm Värml 7, Filikr 5 VII, Öberg 29, Bohlin 3, CGyll 7 ock 17, Bond 197 (jfr även 100), NAs Låt Dal. III 1057 ock Jämtl. I 278, Forssl I 9 nr 37, II 6 nr 31 ock II 10 nr 48—49, Sk folkm 1926 s. 85, Lindem 114, Krist Vis Folkem s. 238, Erk-Böhme I 89—90, Van Duyse I 21. Dessa var ha a. m.
 16. Skill Västervik 1841, 1844; Wiede 40, Filikr 4 X, Bond 47, Forssl I 9 nr 36, Nyl 142, Suom II 518.
 17. Jfr Arw dansl. 38, Wiede 235 (a. m.), NAs Låt Bohusl. 48, Tverm Thyreg 17.
 18. Gotl saml IV 10, Nyl 222. Besläktad med skill »Det gingo tre flickor planterande kål» (9 str), skriven av »en lustig Skolepilt nu i år»; tr. »nu på stunden färdigt» (möjligen tryckt på Sundquistska tryckeriet i Gävle i slutet av 1700-talet).
 20. Bond 26 (a. m.).
 - 21—22. Skill Växiö 1855, Kalmar 1867, Göteborg ock Väster-
vik 1868, Falköping ock Hedemora 1869, Falköping 1870
etc.; Bond 80, Nyl 120.
 24. Wiede 44, 46, 65 b, 157 ock 158, Dyb mel 37, Öberg 32.
 25. Arw 60, Ahlstr fkvis 120—121, Gotl saml II 28, Nyl 32,
Brage XV—XVII s. 69 (Hälsingfors). Jfr mel Bagge Ög 62.

26. Wiede 123, Nyl 132.
27. G Afz 30, Gotl saml III 20, Wiede 16—17, Öberg 33, Bond 50, Nyl 14.
28. Mel-var i Teckningar och toner fkmusik 17 s. 8.
29. Skill Gävle 1801, Kalmar 1816. Mel är troligen en var av Nigarepolskan, se nr 205 i denna samling.
32. Mel-var i Filikr 6 XVIII, NAs Låt Dal III 1029, Forssl II 10 nr 1—3. Jfr Suom III 646.
33. På en mel-var sjunges en sörmländsk drunkningsvisa, gjord efter någon gemensam förebild (uppt. från Skoldinge i ULMA).
34. Skill, flera tryck »i år» (20 str.), Jönköping 1809, Gävle 1812 — i vistr. användes som melodihänvisning »Ack HERre straffa icke mig»; Gotl saml II 138, Wiede 144, Bond 59 ock 101, Landtm s. 32 (även i Fatab 1906), Forssl II 8 nr 16, Nyl 448. Dessa var ha a. m.
37. Skill Falun 1807 (UUB Zetterströms Poet. Saml. X 18), Skara, Jönköping, Uppsala ock Växiö, samtliga 1824. Ett tryck meddelar som melodihänvisning »En Herrdag i högden». Titeln lyder: »Om en yngling i Linköpings Stad, som följande natten, då han dagen förut för första gången begått Herrans Heliga nattvard, bårtstal Kalken i Kyrkan, och under Arresten af honom sjelf författad, alla Ynglingar till warning.» Wiede säger om samma visa (93 i hans saml.): Visan, som i Småland samt Öster- ock Västergötland lärer vara mycket allmän, säges vara författad av en »stortjuv», som blivit dömd till fästningsarbete för livstiden (enligt uppgift av länsman J. H. Meurling, Värnamo). Åtskilliga imitationer hava sedermera framställts såsom pigan Brita Olsdotters visa »Statt stilla du flicka», Nyköping 1825. Likväl är anledning förmoda, att ännu en annan sång ligger till grund för alla dessa visor, nämligen den, som börjar »En Härdag i högden bebådad är vorden», vilken i hemska drag skildrar den yttersta domen ock förekommer i tryckta exemplar. — Titeln i det äldsta trycket lyder: Twenne nya och högst eftertänkelige Fänge-Visor Författade i anledning af unga drängen Jonas Jonasson Heds från Delsbo sokn i Helsingeland twenne gånger begånge brott nemligen stöld och mordbrand. — Den Andra. Stat stilla du Yngling och se dig wäl före. Sjunges som En Herrdag i högden är blefwen beslutad (tr. hos Axmar i Falun 1807, 10 str). I ett tryck från Bruzelius, Uppsala 1824, säges om den av Wiede nämnda visan (16 str), att den var författad av pigan Brita Olsdotter natten före hon fördes till avrättsplatsen vid Vassmolösa gästgivaregård

- i Småland. Gotl saml II 33, Bond 222, NAs Låt Dal. II 509 (a. m.), Nyl 452.
38. Gotl saml II 3. Sève uppgiver där, att visan är förf. av N. N. Eklund, klockare i Väte. Skill Karlskrona 1846 (14 str).
39. Wiede 192, CGyll 47, Bond 323, Forssl II 6 nr 48 (a. m.), Nyl 102.
40. Jfr Skill (»När jag var ett oskyldigt barn», 7 str) »i År», Örebro 1797, Stockholm 1802, Karlskrona 1806; Nyl 450. Visan är en omskrivning av »Till mig så friar en fager ungersven».
41. Tysk mel. Jfr Erk-Böhme 191 c.
43. Skill Nyköping 1800, Norrköping 1819.
50. Skill Västerås 1837 (8 str), Gävle 1876; Forssl II 6 nr 44—45.
51. Skill Uppsala 1847, (16 str); Dyb mel 43 ock Runa 1874 s. 17, Ahlstr fkvis 10, Bohlin 21, Bond 135, Nor 7, NAs Låt Dal. II 532, Forssl II 3 nr 63, Liljef visor 21, Nyl 84. Strofernas initialbokstäver utvisa, att förf. heter Jan Erik Lindkvist (Grip s. 203—205).
52. Gotl saml II 42.
55. Skill Gävle 1809 (8 str), Falun 1813, Jönköping 1816, Stockholm 1822 (9 str); Sv. fornminnesför. tidskr. 1871—72 s. 94—96, CGyll 36 ock 59, Forssl II 6 nr 46(?), Nyl 740 ock 753. Dessa var ha a. m.
56. Ahlstr fkvis 167, Bond 253 (a. m.).
58. Frykholm Värml 15. Begynnelseorden äro gemensamma med Bond 56, Nyl 92, Gr-Niels vals 67.
59. Bond 326 (a. m.), Nyl 89 (u. m.).
61. Filikr 4 XX.
65. Skill Lund 1834 (12 str), Göteborg 1834 (11 str); Gotl saml II 60, Wiede 176, Bond 19, Landtm s. 58, Fatab 1906 s. 159 nr 4.
66. Skill Västerås 1835 (10 str); Wiede 196, Frykholm Ög 5 (a. m.), Sv. fornminnesför. tidsk. 1871—72 s. 286, Bond 6 (a. m.).
67. Wiede 244 (a. m.).
68. Jfr Gotl Saml II 172. Visan är förmodligen en travestering efter majvisan »Ack ljuvlig tid» (se C. W. v. Sydow, God afton om I hemma är, s. 103 ff). Wiede 78 är en liknande efterbildning av julvisan »Guds son är född», vilken sjöngs på samma mel. En travestering från 1700-talet »Ack ljuvlig tid, När som Julafton» finns i UUB, Zetterströms Poet. Saml. XVIII ock även i Gotl saml.
69. Nyl 358, Tverm 35. Har liksom den följande fabricerats som folklek på Naäs.

72. Skill Norrköping 1836, Eskilstuna 1838 (7 str); Wiede 67, Bohlin 13, CGyll 38, Bond 196, NAs Låt Bohusl. 47, Forssl II 7 nr 63, Nyl 50, Lindem 551. Var ha a. m.
73. Bengts visa i »Kusinen», förf. av J. Philipson; Filikr 4 XXXI ock 8 XXI (a. m.). Mel är tysk, se Meier s. 411 »Draussen in Schabenland», Dittf. II s. 133 »Da droben in Schabenland». Mel har hos oss använts till bokstavsvisan ABCD, jfr Nordl s. 130 ff (u. m.), Strömberg II 19, Nyl 207, Suom II 484 ff. Nu sjunges till denna mel en kindergartenvisa »Kära min docka lill».
74. Filikr 3 VI, Bond 244 (a. m.), NAs Låt Dal. III 945, Nyl 291.
75. Hammerich, Brage og Idun, bd 2 s. 361, Ahlstr Bom h. 4 s. 4, Ahlstr fkvis 15, Ros I 142, NAs Låt Västerg. 226. Mel går tillbaka till Folie d'Espagne.
76. Rätt olikartade mel-var utan täxt: Ahlstr II 25, Ros I 60, Leffler Sörml 16 p. 32 ock 106, Stark 13.
77. Skill Göteborg 1837; Wiede 85 (a. m.), Ros I 32, Leffler Nyckelh 11 s. 55, NAs Låt Västerg. 107, Forssl I 9 nr 39, Liljef visor 12.
79. Omkvädet »De röda rosor» etc. finns i skill Gävle 1802 »Och vill ni veta hvad för folk vi är». Se även Steff Enstr s. 50—60. Mel: Ahlstr IV 32, Filikr 6 VII, Ros I 127, Bond 104, Lindem 276 ock 492.
84. Skill Uppsala 1872 (15 str); Bond 268 (a. m.), Nyl 52. Jfr skill Linköping 1876 »Ack hör ni unga gossar».
86. Skill Malmö 1819 (5 str); Wiede 80, Bond 308 (u. m.), Nyl 82. Var ha a. m.
87. Gotl saml II 108, Bond 167.
90. Förf. av J. O. Wallin: Hedda (en str fattas här).
93. Filikr 2 XIV. Ang. täxten se Steff Enstr s. 51 ock Leffler Sörml s. 7.
94. Filikr 2 II (där str 3), Bond 158.
97. Utgör en str av visan »Det var en söndagsmorgon (lördagsafton) jag väntade på dig». Filikr 4 XXVII, Forssl II 6 s. 139, Nyl 59, Borgström 19.
98. Gotl saml II 39, där Säve meddelar, att visan är diktad av Pehr Nyström, skollärare i Mästerby, född 1803 i Etelhem. Sista str fattas här. Se även nr 8 i denna saml.
100. Gotl saml III 7. Jfr Wiede 273, Nordl 72.
103. Gotl saml II 17 ock III 71, Dyb Runa 1845 fkvis 3 s. 18, Filikr 6 IX, Bond 339 (a. m.), Nor Värml 4 (u. m.), Götl 23 (a. m.), Nyl 221, Lindem 112, Tverm Thyreg 2. Jfr Erk-Böhme II 865 »Der Brautkauf».
104. Jfr täxten med Steff Enstr s. 110.
107. » » » » » s. 202.

109. Kallas i skill »Kryddbodvisan», »En väl sorterad kryddbod» el. dyl. Äldsta trycket jag sett finns i L U B: Twenne nya ock mycket Behagelige Wijsor, Then Första: Innehållandes Hwad hwar och ett Stånd mände sysla och skiöta. Siunges som: GUD som sig til lof och etc. Then Andra: En wäl Sorterad Krydd-Bod Och annat godt, en god Wän tillönskadt, när han stod Brudgumme. Tryckt Åhr 1738» (9 str). Senare skill: Stockholm 1772, Örebro 1794 ock 98, Gävle 1800, Växiö ock Norrköping 1817, Stockholm 1819 ock 23, Uppsala 1827 ock 34. I skill fr. o. m. senare hälften av 1700-talet uppges ofta Bellmans mel, som här använts, som melodihänvisning. Visan är tydligen ett bröllopskväde från början av 1700-talet, vars popularitet förklaras därav, att det lämpligen kunnat användas vid diversehandlares bröllop.
110. Skill Gävle 1801, där samma mel (Hönsgummans visa) anges som hänvisning. Ett skill Gävle 1802 av Höns-gummans visa nämner; att denna sjunges som »När ifrån Horizonten wår» etc. Denna senare är ett s. k. herdevkäde, tryckt som skill redan år 1702. — Filikr 2 I »Den argstinta hustrun», Sandvik VI 14.
111. Tåxten: Gotl saml II 30 ock 187, III 72, Hofberg 5, Filikr 1 XIX, CGyll 71, Bond 361. Jfr Nordl 91.
112. Arw pantl. 10 (a. m.).
113. Tåxten: Skill Kalmar 1807; Gotl saml II 282, III 2 ock IV 37, Wiede 177, CGyll 68, Bond 40, Fatab 1911 s. 220, Nyl 216.
114. Arill »subbmars», NAs Låt Bohusl. 17, Nyl 260. Jfr Jus potandi, Deutsches Zech-Recht. Commentbuch des Mittelalters etc. 4. Aufl. Heilbronn 1874 s. 51 »He satt den Berckenmeyer¹ wol an sine Mund, De dolle Hund!»
115. Filikr 2 XI, NAs Låt Dal. I s. 178, Forssl I 5 nr 1 ock II 4 nr 17. Mel var utan tåxt: Landtm s. 40, K Mus Ak B i en samling folkmusik från Vingåker, insänd av folkskollärare A. P. Andersson i början av 1880-talet, samt i en samling från Sunnerbo härad i Småland, den senare med tåxt. Visan är på något sätt besläktad med Fredmans Sånger 15 »Kom, sköna källarflickor». Mel-var äro varandra mycket olika. Jfr Nyl 256.
118. Utländsk mel. Van Duyse 364. Jfr även med Erk 167.
120. Möjligan mel-var av Fredmans Sånger 12.
123. En dansk bondevisa. Det äldsta skill hos oss är från år 1800, tryckt tillsammans med »en tjänares morgon-

1) Ett dryckeskärl av björk med barken på.

- sång» ock berättelser om Hobärgsgubben. Senare skill 1802 ock Norrköping 1819.
124. »En lustig WISA Huru som en Bonde-hustru benämnd Thora lärde sin dotter KARIN/ at blifwa en god Hus-hållerska på Landsbygden. Alla wackra Pigor på Landet som wilja gifta sig/ til lärdom och efterrättelse. Sjunges som: Phyllis och Coridon. Tryckt i Åhr.»¹ (29 str). Skill Göteborg 1797, Gävle 1800 ock 1802, Åmål 1856, Östersund 1862 etc. Många äldre, odaterade skill finnas. På några lyder mel-hänv Broder hwi äst tu så mätt. — Gotl saml IV 40, Olsson 1 (a. m.), Bond 77.
126. Gotl saml II 19 har 7 str, Teckningar och toner fkmus. 14 s. 6 (9 str). Jfr CGyll 85 ock Forssl II 3 nr 17.
128. Gotl saml II 35: »Skote kvann-väisus».
129. Jfr Strömberg II 34 repr. 1.
130. Nyl 181 (a. m.). Detta är str 5 av visan.
131. Nyl 184.
- 132—133. Bond 276, Nyl 136.
134. Fragment. Jfr Nyl 186, str 4.
- 139—140. Arw barns. 1—2, Gotl saml II 117 ock 285 samt III 77, Julb V 3, Nordl 1 ock 3, Nyl 454 ock 456. Mel t. ex. NAs Låt Dal. II 527 ock Suom II 949.
141. Tåxten: Nordl 43, Steff Enstr s. 95. Mel är Folie d'Espagne.
142. Jfr mel med 177 i denna saml.
143. Nordl 83, Forssl I 8 nr 2.
144. Nordl 50.
145. Mel har använts till »Jag är en liten lilja», i denna saml. 39.
146. Jfr Nordl 347.
147. Arw barns. 7, Ros I 133 (a. m.), Nordl 66, Bond 88. Norsk var Ahlstr fkvis 244, Nyl 484, Lindem 526.
148. Arw barns. 14, Dyb Vall 20 (u. m.), Nordl 93, NAs Låt Dal. II 614 (a. m.), Nyl 490.
149. Gotl saml III 23, Nordl 52, NAs Låt Dal. IV 1440 ock Värml. 386. Jfr mel med denna saml. 197, Ros I 42 ock Nyl 472.
150. Eftersatsen »Mina getter» etc: Dyb Vall 14, Nordl 34, Steff Enstr s. 97, Krist Börn s. 278 nr 2136, Tverm Thyreg 109.
152. Arw barns. 22, Gotl saml II 106, Nordl 36, Lindem 200, Landst CXXXII 3, Nyl 468.
153. Jfr Nordl 194 ock 219.

¹) »Phyllis och Coridon» är förf. av Gabriel Voigtländer ock tr. i Tørkelsens Astrea Sjungechor 1648.

154. Julb V 15 (a. m.), Nordl 64, Steff Enstr s. 90—93, NAs Låt Värml. 90, Forssl II 3 nr 57, Nyl 482.
157. Jfr Gotl saml II 281, Krist Börn 1389 ff s. 146.
158. Jfr Lindem 496.
159. Gotl saml II 219 ock III 17, CSäve: Katten låg på ugnen sjuk, Grip s. 229 (u. m.). Jfr Filikr 4 XXII, Nyl 746, Lindem 472.
- 161—162. Gotl saml II 276 ock III 19, Arw lyr. sång. s. 63, Dyb Runa 1842 s. 39, Julb V 18, Borgstr 9, Djurklou 4, Filikr 7 VIII, CGyll 83 ock 88, Bond 93, 162, 192 ock 282, Nyl 211, Lindem 211, 259 ock 482, Landst CXXXII 21, Rasm-Ny 45. Var ha a. m.
163. Gotl saml II 8. Mel hos CSäve.
164. Bohlin 25.
166. Mel = Väva vallmar.
167. Dyb Folk IV—V (Vitterh. ak. bibl.) »Skålknullarnas visa» (2 str uppt. 1849), Filikr 5 XI »Brudstassen», Nordl 125 ock 127, CGyll 85, Landtm Folkm i Västerg. (Upps. 1911) s. 30 »Knallarevisa» (3 str). Endast Filikr ock Landtm ha mel. Dessa äro olika Fredins. Visan, som möjligen är en räst av ett skämtsamt bröllopskväde från Västergötland, kan ha kringförts av skålknullar.
168. Gotl saml II 20—21, 197, III 16, Dyb mel 57 ock Runa fkvis 50, Nordl 260, Nyl 539—40 (u. m.), Sandvik VIII 1 a ock b. Jfr visan »Om tal i skriften».
171. Gotl saml III 81 (11 str). Rör. mel jfr 197 i denna saml.
174. Jfr med minnesvärden i Steff Enstr s. 99.
175. »En ny och Lustig Wisa om Lilla Pehr Stabbe, Huruledes han vandrade omkring Landet med sjungande och spelande i Fleuten, hade Wisor och Historier at sälja» etc. I visan säges, att han var född i Halla sn (Sörmland) ock mäst vistats i Strängnäs ock Tunafors. Som mel angiva skill en bekant visa: Et Tusend sjuhundra sjuttiotre, alltså en annan mel än Fredins. — Skill »nu nyligen», Örebro 1792, Gävle 1797 ock 1801—2, Kalmar 1807 ock 1817, Norrköping 1817, Göteborg 1818; Bond 363 (a. m.).
176. Mel är den s. k. Fackeldansen eller Skräddarepolskan, se 293 i denna saml.
177. Jfr mel med 142 ock 171 i denna saml.
178. Tåxten: Gotl saml II 280 ock IV 5: »Klints-Ole (el. Tynn-Göran) spelte, Piss-Else danste» etc. Mel 1^{sta} repr. tillhör en mycket spridd polska, se Otto Andersson, Djävulspolskan (Brage VII) ock Nils Dencker, Den finländska djävulspolskan i Sverige (Budkavlen VII 4). Det tidigaste daterade belägget för mel förekomst i vårt

land torde vara i Envallssons lustspel Kronofogdarne (1787).

179. Enl. Gotl saml IV 57 är visan förf. av Lars Lindal, folkskollärare ock kantor i Lärbro. Mel är tagen från Fredmans Epistlar 67.
180. Gotl saml II 196 ock IV 32. Visan är enligt Sæve förf. »af din gamle bror u vin Sâidungs-Hansen» (14 str).
181. Gotl saml II 128 »Krakväisu», kväde vid bröllopet mellan assessorn Johan Pihl ock Christina Smitt den 20 dec. 1738. Intressant är, att Fredin från två sagesmän fått samma mel till de båda 200-åriga bröllopskvädena. Man skulle vilja förmoda, att mel är en gammal gotländsk låt, som blivit bemärkt genom användning till bröllopskväden, författade av gotländska akademiker. Mel skulle alltså kunna vara en parallell till daldansen, som före ock efter år 1700 brukades till dalska bröllopskväden. De av Lithberg i Fatab meddelade bröllopsvärserna från 1700-talet passa till denna mel. Det skulle vara värdefullt, om någon intresserad gotlänning ville försöka taga reda på, om ännu någon minns den melodi, till vilken dessa senare sjöngos. I detta sammanhang kan framhållas, att en nitisk folkmusikupptecknare säkert kan förvänta ett gott resultat på Gotland, ty Fredins stora samling är ju tillvaratagen på ett litet område.
184. En dansmelodi: Skåningen eller Stoppen i Bohlin 54, Lekst polka 3, Nyl 681: Stann-Polka eller »Första maj», Gr-Niels vals 50. Jfr Suom II 382 ock 472. Mel kan betraktas som en avlägsen var till Bellmans Gubben Noak, som är en dansmel. Jag har sett den senare i Tanzsammlung Dahlhoff (Berlin, Preuss. Staatsbibl.) som »Tanz lustig».

De flesta i samlingen förekommande sånglekarna finnas i Gotl saml III.

186. Åhlstr I 30, Arw sångl. 12, Julb 53, Eggel 6, Steff Enstr s. 97, Lekst s. 27, Strömberg II 38, Nyl 434, Suom II 47, 64, 516 ock 1137, Krist Börn s. 640—641, Tverm Thyreg 105. NAs Sk mel s. 31 nämner, att mel använts till Tjirraus (Kehraus) ock att den på vissa ställen kallas »jedabockadansen». I en notbok i K Mus Ak bibl. (Ströms notbok från 1770—80-talen) förekommer mel som nr 32 med överskriften »Mina getter och mina bockar». I Handskr. till Sv. forns. (KB), Sv. polskor saml. av Drake, användes mel till Kvarndansen, vars tidigaste belägg i vårt land förekommer i en dikt av Israel Holmström. Enligt Envallssons musiklexikon är vallmarsdansen densamma som Branikula (dansbeskr. jämte denna

- mel i KB, S. 136 nr 140, där även Kehrausdansen beskrives). Dock är en Branicula i Isaac Olufsson Wahsboms notbok (LUB) från 1690-talet en helt annan mel, som går i jämn takt.
187. Arw sångl. 29, Wiede 259—60, Nordl 193, Krist Börn s. 219 ff, Tverm Thyreg 93. Se Feilberg, Bro-Brille-Legen, i SLM 1905.
188. Arw 28, Eggel 41, Nyl 418—19, Krist Börn s. 312 ff ock 643, Tverm Thyreg 118—119 ff.
190. Arw 7, Wiede 251, Nicol s. 87 (u. m.), Ros I 156, Ahlstr fkdans II 120, Nyl 305, Tverm Thyreg 1 ock anm. s. 390.
191. CGyll 122, Nyl 404, Suom II 27—32, 194, 196—7, 1904—05, 1907.
192. Jfr Arw 79, Nicol s. 79, Eggel 35, Grip s. 63 (a. m.), Nyl 431—32, Krist Börn s. 283 ff, Tverm Thyreg 100—101.
193. Med a. m.: Ahlstr I 36, Arw 30, Wiede 261—63, Julb 31, Ahlstr Bom h. 7 s. 51, Eggel 14, Ros I 150, Tverm Thyreg 58. Tåxten hos Nicol s. 135. Mel är tysk, se Arw 24, Fredmans Sångar 41, Nyl 414, Suom II 124—126, 819—20, 824, 1499—1503, 1505—06; vidare Erk-Böhme III 1847 (tåxten 959 a ock b). Till »Skära havre» användes tidigare en bergamaskmel, som torde ha inkommit till vårt land i slutet av 1600-talet (T. Norlind, Melodier till sv. folkvisor och folkdanser).
194. Arw 47, Nyl 361.
195. Dyb Runa 1845 s. 27—29 »Gymbur Laiken» (CSäves hdskr), Dyb Vall 16. En mel från Leksand är uppt. år 1818 av Loenbom (Hdskr. till Sv. forns.)
196. Nyl 363.
197. Jfr 149. Mel: Ros I 42, Bagge U S 23, CGyll 138 ock 153, NAs Låt Dal. IV 1440, Värm. 386, Bohusl. 219 ock Västerg. 189, Nyl 268 ock 301.
198. Arw 90, Gotl saml III bl 395, Eggel 36, Julb 38, Barfod 4, Grip s. 223, NAs Låt Dal. II 671, Liljef visor 22, Nyl 318 (m.).
199. Arw 93, Eggel 10, Barfod 9, Liljef stekl. 1. U. m.: Nicol s. 135, Steff Enstr s. 178, Lampa 306, Brage 14 s. 56. NAs Låt Bohusl. 44, Nyl 415. Jfr Krist Börn s. 320 nr 24.
200. Mel: Ahlstr IV 9, Arw barns. 20, CGyll 98, Leffler Sörml 8 p. 22 ock 78, Eggel 16, Nyl 335. Tåxten: Steff Enstr s. 119.
- 201—202. Nyl 408 (u. m.).
203. Gotl saml III bl 393; Dyb Runa 1845 fklek 3. Jfr Arw 27.

204. NAs Låt Dal. III 1017, Forssl I 9 nr 34, I 11 nr 1 ock II 9 nr 45.
205. Mel: Åhlstr III 31 Vimmerbypolskan, Arw 6 Nigleken, Åhlstr fkdans II 138 ock 190, Ros I 111, Bagge U S 56, Eggel 4, GBn 16, Nyl 372, Suom II 23, 178, 190—93 ock 236, Krist Börn s. 317 ock 644, Tverm Thyreg 48 (ock 54).
206. Nyl 284.
207. Nyl 367, CGyll 124, Tverm Thyreg 98.
208. Arw 88, CGyll 103 (a. m.), Eggel 29, Brage 7 s. 53, Barfod 7. U. m: Nicol s. 89.
- 209—10. Julb 19 (u. m.), Eggel 22, Dyb mel 98, CGyll 108, Nyl 283, Krist Börn s. 316—17 ock 643—44, Tverm Thyreg 24. Ang. täxten se Steff Enstr s. 119 ock Steff Låt s. 42.
211. Arw 32, Dyb mel 28, Borgström 30, Julb 6, Eggel 12, Nyl 277, CGyll 99, Lampa 310 (u. m.), Lindem 396. Var ha a. m. eller äro u. m.
212. Eggel 26, Nyl 395 (u. m.).
213. Jfr Tverm Thyreg 46.
215. Delvis mycket olikartade var: Bagge Gotl 58, Leffler Sörml 16 p. 4, NAs Låt Hälsingl. I 27 ock 177, Clarin 29, Lundström, Nordblom 42 »Kalmar regementes polska» (de 3 senare i U L M A).
216. CSäve 18. Polskan hör samman med några dylika, som spelas med samma förstämning av fiolen: Ros II 61, Leffler Sörml 16 p. 98, Åhlstr fkdans II 175, Landtm s. 10, NAs Låt Hälsingl. I 276 ock Värml. 396, Sk mel 39 Leipziggpolskan (de låga tonerna skola föreställa kanondundret; i Björnvalsen nr 13 björnens läte) samt 69 ock 291. U U B, I. M. 125 nr 13 är en menuett, som spelas med samma förstämning.
222. Åhlstr IV 30, Bagge Gotl 60, CSäve 4; dessutom i en notbok, daterad Rockhammar den 26 mars 1774, skriven av Carl Ramelius. Polskan har införts från kontinenten; se Tanzsammlung Dahlhoff VII 43 (avskr. i U L M A).
223. CSäve 32, Bagge Gotl 14.
224. Hägg 15.
225. Hägg 2, CSäve 21, Bagge Gotl 2.
232. Jfr Fioll Gotl 17. Var av en mel, som förekommer i hela landet med olika namn: Näckens polska, Fans polska, Tyska klockorna o. dyl. Talrika var i NAs Låt. Se Norlind fklöre s. 26 ock »Hur gammal är den svenska folkmusiken» (Sv tdskr för musikkforskn 1930); I Norge Lindem 503.
- 238—39. Bagge Gotl 27, CSäve 5, Bagge Ög 52.

241. Bagge Gotl 55.
245. Bagge Gotl 34. Förstämningen är ej vanlig, men användes vid några liknande polskor i F dur. Se Ros I 44 anm. Jfr 305 ock 313 i denna saml. samt NAs Låt Hälsingl. I 268—72.
247. Bagge Gotl 1, CSäve 28, Hägg 9.
248. U U B, I. M. 125 nr 41, Bagge Gotl 7, Ahlstr fkdans II 177, Ros III 9, Clarin 11, NAs Låt Hälsingl. II 570.
249. CSäve 8.
250. Bagge Gotl 68.
251. Bagge Gotl 11, CSäve 14 ock 38.
252. Bagge Gotl 16, CSäve 40.
253. Bagge Gotl 3, Hägg 3.
254. Bagge Gotl 71.
256. Bagge Gotl 30, CSäve 7.
257. NAs Sk mel 381.
261. Bagge Gotl 25, CSäve »16 Ph: L—n», Nordblom 12. I en saml. av Sundell, »På förstukvisten», kallas polskan Östgötasverpen (46).
266. Jfr Bagge Gotl 24.
- 268—269. Bagge Gotl 6.
270. Bagge Gotl 29, CSäve 30.
271. Gotl saml säger, att gubbpolskan spelades, »då drängarna skola dansa brudgummen ifrån sig ock gubbarna skola dansa honom till sig». Jfr Lithberg, Gotl. brölloppseder, Fatab 1911 s. 162 ff. Ang. gubbdansmel jfr NAs Sk mel 118, Bagge U S 7 ock NAs Låt Hälsingl. I 79.
272. Bagge Gotl 51, Hägg 13.
273. Stark 49 b, Leffler Sörml 16 p. 30 (?).
274. Jfr repr 1 med NAs Låt Hälsingl. II 456.
275. Bagge Gotl 8, CSäve 25, Hägg 5, Ahlstr fkdans II 157, NAs Sk mel 286.
276. Ahlstr III 10 ock IV 8, U U B, I. M. 125 nr 16, Bagge Ög 12, Bagge U S 43, Ros I 54, Teckningar och toner 15 Dybecksvisan, NAs Låt Dal. III 885 och Värml. 176, Förssl II 4 nr 24. Ihågkommes ännu överallt, både i moll ock dur. I västra Sörml. lydde orden (även här grova): Känner du halta Sara etc. eller Känner du Vebo Sara o. dyl. I Musikaliskt Tidsfördrif 1792 s. 89 har Ahlström varierat detta tema. En norsk uppt. i hdskr till Sv. forns. s. 764. I Finland Nyl 708 ock Suom III 150.
277. Filikr 7 XII, Eggel 1, Ros I 94, Bagge U S 47, Bagge Ög 7, Lampa 303, NAs Låt Bohusl. 189 ock Västerg. 104, Nyl 393 ock 707, Tverm Thyreg 39.

282. CSäve 39, Bagge Gotl 32, Suom I 102 »Keisari Aleksander 1: sen Polska».
283. CSäve 9.
286. Naidion 1835 nr 1 Promenad-Polonaise.
291. Kallas i Hälsingland Norralapolskan. U U B, I. M. 125 nr 40, Stark 35, Ahlstr fkdans I 65, Ros II 144 ock III 97, Leffler Sörml. 16 p. 1, NAs Låt Dal. I 67 ock Hälsingl. I 195 samt Värml. 137, Forssl I 8 nr 35, Liljef 88, Lundström 1.
293. Den s. k. Fackeldansen. Fredmans Ep 62, Åhlstr IV 13, Stark 15 a—f, Ros I 5, Leffler Sörml. 16 p. 21, Teckningar och toner folkm. notbil. s. 18; NAs Låt Dal. I 49, II 588, Hälsingl. I 197, 211, 359 ock II 546, 582 etc. Rosenberg berättar, att allmogen i Floda ansåg, att låten spelats vid Erik XIV kröningsfäst, då melodien använts till fackeldans. Orimligheten i detta antagande påvisas av Adolf Lindgren, »Om polskemelodiernas härkomst» s. 12—15. Jfr Otto Andersson, »Svenska fackeldansen i Finland», Brage III. Som melhänv. i skill är fackeldansen blott använd en gång, i ett tryck från Stockholm 1773. Bellman har kanske fått den från hovkretsarna, eftersom Lalin använt mel vid en hovfäst (K B, S. 156). Som ett tecken på melpopularitet i högre kretsar må nämnas, att Abbé Vogler arrangerat den för violin, viola, fagott ock klavér (U U B I. M. 85: 7 La Danse des flambeaux en Suède). Hos allmogen kallas den ofta skräddarepolskan på grund av här ej publ. täxtinnehall. Se Gotl saml II 93. Mel är vanlig i Finland: Suom II 75, 90, 216—17 ock 753.
302. Bagge Gotl 17. Hans var. besläktad med 291 i denna saml.
306. Leffler Sörml 16 p. 52.
308. Bagge Gotl 18, CSäve 24, Hägg 8. Jfr repr. 1 med NAs Sk mel 331.
309. Musikaliskt Tidsfördrif 1817 s. 96.
312. Bagge Gotl 33, CSäve 19. Båda var ha nedstämd bassträng.
316. Ros III 42. Jfr repr. 1 med Leffler Sörml 16 p. 69 ock 77.
317. Bagge Gotl 28, Hägg 10 (olik).
321. Bagge Gotl 9, Stark 14, CSäve 29. Repr. 1 hos Ros I 15, Bagge Ög 51, NAs Låt Dal. III 886, Sk mel 38, Leffler Sörml 16 p. 35 ock 56. Även utanför Gotland kallas låten Rovpolskan ock har liknande täxt.
324. Hägg 18.
325. CSäve 35 ock 49, Ahlstr fkdans I 33, Ros II 152, NAs

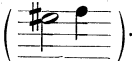

- Sk mel 347, UUB, I. M. 125 nr 1 »par Spängportt», Nordblom 31 »af Sprängporten».
330. Bagge Gotl 4, Hägg 1. Jfr repr. 2 med 302 i denna saml. Ang. skaffaredansen se Lithberg, Fatab 1911 s. 125 ff.
333. Bagge Gotl 15, CSäve 15.
334. Hägg 17.
335. NAs Låt Värml. 118, Västerg. 23.
336. Ros I 52, Frykholm Ög 12, Liljef 74, NAs Låt Hälsingl. II 785. Mel har använts till visan »Hörer du Kersti, kom vele vi svänga» skill Jönköping 1818, Stockholm, Göteborg och Norrköping 1819.
337. Ahlstr fkdans I 64.
338. Bagge Gotl 19.
342. Hägg 12.
345. Jfr Ahlstr fkdans I 46.
346. Hägg 20, CSäve 11.
348. Hägg 11, Ros II 65.
349. Ahlstr IV 28, Ros I 23, Ahlstr fkdans I 30, NAs Låt Hälsingl. I 23 ock 223. Ej sällsynt i gamla notböcker, där det uppges, att polskan är komp. av Esser (se även NAs Låt Hälsingl. I 23). I Carl Ramelius notbok av år 1774 säges mel vara komponerad till Zellbell. Möjligt är således, att Esser dedicerat den åt Ferdinand Z. d. y.
350. Bagge Gotl 67.
351. Rätt olikartade var i dur eller moll ej sällsynta. Ahlstr II 11, III 25 (dur) ock IV 5. Bagge Ög 33 ock Leffler Sörml 16 p. 38, Leffler Färn 13, NAs Låt Dal. III 1000.
355. Bagge Gotl 62, CSäve 33.
- 356—357. Bagge Gotl 21, CSäve 20.
358. Bagge Gotl 36, » 3.
361. Bagge Gotl 53. Dylika gökpolskor äro vanliga.
368. Bagge Gotl 23.
374. Bagge Gotl 64.
376. Jfr NAs Låt Hälsingl. I 265.
379. Bagge Gotl 40, CSäve 1.
383. Bagge Gotl 38, » 37.
384. Bagge Gotl 69.
386. CSäve 10.
387. CSäve 22, Bagge Gotl 59.
389. Bagge Gotl 20.
395. Bagge Gotl 12, CSäve 2, Hägg 6, NAs Sk mel 305.
396. Bagge Gotl 37, » 6.
398. Bagge Gotl 26, » 31.
399. CSäve 17.
401. Tåxten Brage 8 s. 53. Jfr mel 405.

402. Mel var av 277 i denna saml.
405. Jfr 401.
406. Mel är tydligen en var av Fackeldansen, 293 i denna saml. Visan handlar om Stockholmsoriginalet Bakelse-Jeanna, som var en bekant figur i huvudstaden under senare hälften av 1700-talet. Se Lundin-Strindberg, Gamla Stockholm s. 241—42.
407—409. Gamla allmogemelodier från 1600-talet. Många liknande finnas samlade, men jag kan ej påpeka några, som kunna sägas vara var.
410. Jfr Dyb mel 42.
412. Repr i Leffler Nyckelh 13 s. 56.
413. Denna saml. 74.
414. Liljef 48 »I hela socknen finns det ingen krog», Forssl II 9 nr 52.
415. Består av två mel, den första (t. ex. Bagge U S 10, Nyl 236) sjöngs vanligen med orden »Hör du Kari var har du varit», den andra är 149 i denna saml.
416. Leffler Färn 56.
432. NAs Låt Dalsl. 83. Jfr Leffler Färn 83.
433. Quadr etc. 1834 nr 8 s. 9.
442. Fioll Gotl 2.
446. NAs Sk mel 191, Låt Hälsingl. I 95 ock Dalsl. 305, Liljef 9, C A S 29.
453. C A S »Musik till ungdomen af Nicander».
458. Gotl saml II 234, 235 i två var, en uppt. av C. J. O. Laurin ock en av Söhring. Den senare är mycket lik den av Södling i Sv. fornm. tidskr. 1873—74 s. 96 publicerade Allvalsen. Jfr NAs Låt Bohusl. 76 ock 81.
464. Quadr 1817 nr 3 s. 11, E* 1 repr 1—2.
472. Nordblom 72, Fioll Gotl 16.
474. Mel är Elben-Wals av Labitsky.
486. Ang. allvalser se 458 i denna saml.
488. Fioll Gotl 1.
489. 1 repr. Leffler Sörml 19.
501. En annan minnesbild av »Carl Maria v. Webers sista musikaliska tanke» i NAs Låt Dal. III 768.
505. Nordblom 45.
506. Quadr 1818 nr 8 s. 16, Leffler Sörml 29. Vanlig i gamla notböcker.
507. Nordblom 47. Jfr »Neckens dansmusik» 7 repr. 3 ock 4.
508. Leffler Sörml 38, Strömberg I 49.
509. Jfr Leffler Färn 60, Suom 173—4.
520. Jfr Forssl I 8 nr 12.
521. Jfr Fioll Gotl 15.

546. Denna saml. 73.
 549. Jfr Fioll Gotl 7 repr. 1.
 554. Jfr Leffler Sörml 50, NAs Låt Dalsl. 132.
 557. Fioll Gotl 3.
 558. Repr. 1 finns NAs Låt Värml. 251 repr. 2.
 559. Quadr 1818 nr 6 s. 15. Även i en av mig i Oppunda härad, Sörml., insamlad var (U L M A) uppges, att valsens är komp. av Oscar I. Leffler Sörml 17 ock Färn 90, Landtm s. 18 »Prinsavalsen».
561. Naidion 1835 nr 4.
 563. NAs sk mel 355 ock 453, Låt Västerg. 161 repr 1 ock Dals. 59 ock 294, Landtm s. 18, Lekst vals 1, Strömberg II 17.
 564. Fioll Gotl 12.
 565. Repr. 1 NAs Sk mel 343, Leffler Sörml 48.
 570. Leffler Färn 35.
 572. CGyll 154. Bohlin 48, NAs Låt Dalsl. 57 ock Västerg. 146, Liljef 40, Nyl 651. Vanlig i gamla notböcker. Tåxten är ej känd från andra håll.
 576. Liknar en böhmisk polka i Collection Litolff Nr 1285.
 577. Spelas i Sörmland. De fästa polkor ock schottis torde i var spelas i andra landskap.
 579. Jfr Annen-Polka av Joh. Strauss Op. 137.
 602. » E* 6.
 617. » Lekst 1.
 618. Quadr 1817 nr 3 s. 3.
 621. Repr. 1 NAs Sk mel 344.
 636. Quadr 1832 nr 6 s. 7.
 638. Ang. Ryska polskan eller Treparsdansen se Dyb mel 48, Runa 1874 s. 18 samt NAs Musiken i Skåne s. 25 ock Sk mel 319. Bagge Gotl 22.
639. Quadr 1834 nr 15 s. 6.
 644. Leffler Sörml kadr. 3.
 648. Quadr 1827 nr 5.
 649. NAs Sk mel 322.
 650. C A S 20, Appelqvist 6, Suom III 245 »Ruotsin katriilii (Emeli)».
665. Quadr 1834 nr 2 s. 3.
 667. Appelqvist 12.
 674. Det äldsta belägget på mel i vårt land i KB, S. 136 nr 176 La Joie des Soldats; NAs Sk mel 253 ock Låt Dalsl. 304, Västerg. 4 ock 176, Jönsson 23, Kempe 28, CGyll 166. Från Finland: Otto Andersson, On violinists and dans-tunes among the Swedish country-population in Finland (I M G Jahrg. 13) s. 113; Nyl 718 ock 725, Suom III 278, 284, 295 ock 327.

679. Är till benämningen förväxlad med nr 681; Quadr 1819 nr 19 Fria valet; NAs Sk mel 117, Leffler Sörml kadr. 7, Suom III 521.
680. Bagge Gotl 72, NAs Sk mel 323, CGyll 93, Strömberg II 8, Suom II 623, 724 ock 886, III 482. Ang. mel historia se v. Duyse nr 325.
681. Benämningen förväxlad med nr 679. Detta är nämligen La chasse. NAs Sk mel 116, Låt Dal. 193 ock Västerg. 155, Leffler Sörml kadr. 8.
684. Bagge Gotl 73, Fatab 1909 s. 151.
685. Fatab 1909 s. 152.
690. Leffler Sörml marsch 4, NAs Låt Hälsingl. I 77.
692. Fioll Gotl 18. Jfr Sandvik brumarsje 16.
694. Fatab 1909 s. 153.
696. Musikaliskt Tidsfördrif 1827 Galoppvals, Quadr 1830 s. 10, Leffler Nyckelh s. 47 nr 4.
697. Bagge Gotl 50. I en sörmländsk notbok av Hellmark marsch 3 (ULMA).
700. Tysk. Jfr Erk 158, 167 etc., v. Duyse 301. Se Oskar Fleischer, Zum vergleichenden Liedforschung (I M G Jahrg. III, H 2.).
701. Bagge 49; Repr 2 Leffler Sörml marsch 1 ock Liljef marsch 32.
704. Bagge 48.
705. Bagge 44, Fatab 1909 s. 155, CSäve 42.
706. Bagge 47, » » » 154.
707. Bagge 45.
708. Bagge 43. Ang. rundarium se Fatab 1932 s. 27 ff.
709. Fatab 1909, s. 155.
716. Jfr Fredmans Ep 22.
720. Jfr anm. till 205, där var meddelas.
721. NAs Sk mel 250 (jfr täxten s. 31—32 ang. Lott ist todt), Forssl II 4 nr 21, Nyl 730, Tverm Thyreg 150.
723. Den gamla allemanden gick i jämn takt. Detta är en kontradansmel från 1700-talet, se KB, S. 136 nr 141 »Nya Allemande».
725. Jfr med dansen säxtur NAs Sk mel s. 22 ff.
726. Kan möjligen ha något att göra med dansen Sjuskävelappen.
727. Jfr täxten med Forssl II 3 nr 59 Skomarevisan: »Hej hopp, låt oss glade vara, först på klacken ock sen på tå!», samt Tverm Thyreg 104 Skomagerdansen: »Först den ene vej, og saa den anden vej».

Rättelser beträffande not-trycket.

- S. 3. I andra notradens sista takt stå *d, c, g, f*; skall vara *b, a, g, f*.
- > 30. Fjärde notradens sjätte not är tryckt så: ; skall vara .
- > 80. I näst sista raden står \flat i förteckning; skall ej vara där.
- > 177. Över första radens två första noter skall stå $\boxed{1}$ ock över de två följande $\boxed{2}$.
- > 198. I fjärde radens sista takt är fjärde noten *f*; skall vara *fiss*.
- > 200. Tredje radens sista not är *h*; skall vara *a*.
- > 206. I 5:e radens andra takt stå *e* ock *ciss* som fjärdedelar; skall vara åttondelar.
- > 208. Förtecknet \flat i andra raden står på andra linjen; skall stå på tredje linjen.
- > 214. Nr 239 är en variant till nr 238.
- > 219. Andra radens andra not är *ciss*; skall vara *c*.
- > 262. Fjärde radens sista not är *e*; skall vara *d*.
- > 312. Sjunde radens åttonde not har \flat framför sig; skall i stället ha \sharp .
- > 335. I andra radens andra takt är andra fjärdedelen tryckt så: ; skall vara .
- > 336. I fjärde radens första takt står som sättondelar; skall vara åttondelar.
- > 355. Fjärde radens andra not är *f* (); skall vara (*g*).
- > 555. I tredje radens första takt är första noten *e*; skall vara *g*.
- Samma sida. I sjätte radens sista takt stå ; skall vara *ciss* = .
- S. 566. I sista radens sista takt är andra noten *e*; skall vara *fiss*.
- > 631. I andra radens sista takt stå ; skall vara .

S. 634. I första radens andra takt stå som åttondelar;
skall vara sättondelar.

» 656. I sista radens andra takt stå ; skall vara

» 674. Sista radens första not har b för e; skall vara e.

» 703. Sista noterna i sjätte raden ; skall vara

Rättelser till täkten.

N:r	6, strof 1, rad 1	står: blømmar	läs: blommar.
»	12, » 3, » 3	» røptä	» rouptä
»	12, » 4, » 3	» tø	» tou
»	21 i rubr.	» Osterlings	» Österlings
»	40, strof 1, » 4	» jøurden	» jourden
»	95, » 4, » 6	» ør	» our
»	98, » 1, » 3	» blømmar	» blommar
»	129, under titeln	» Brodin	» Brodén
»	138, strof 4, rad 2	» asäänden	» assänden
»	178 i titeln o. rad 1	» Pinnølle	» Pinnolle
»	222		
»	248 } i rubr.	Jonsson	» Joneson
»	262 }		
»	286 i titeln	» Promenadpolska	läs: Promenadpolska.
»	321, rad 1,	» røar	läs: rouar
»	332 i rubr. skall stå:	Uppt. efter en notbok	tillhörig skull.
	S. P. Dalström etc.		
»	348 i rubr.	» Godeman	» Godman
»	582 » »	» Runnander	» Ronander
»	583 » »	» Admunde	» Allmunde
»	607 » »	» Fordhem	» Fardhem
»	639 } i rubr.	» Langren	» Laugren
»	669 }		
Sid. 701, rad 6 o. 7	uppfir.	» -stäu	» -stäuu
N:r 702, » 21	» »	» ihøp	» ihoup
» 726 i rubr.	» »	» Persson	» Pettersson.

Résumé.

« **Musique de Gotland** » (« Gotlandstoner ») par Auguste Fredin est un recueil de mélodies populaires, recueillies et notées dans l'île de Gotland pendant les années 1875—1896. La plupart de ces mélodies sont notées de première main, d'après des ménétriers et des chanteurs; il n'y en a qu'un petit nombre qui dérivent de vieux manuscrits de musique gotlandais. Le recueil contient en tout 727 numéros, dont 185 chants et chansons, 28 jeux à chant, 203 airs de danse rustique (polskas), 157 valse, 34 polkas et scottish, 74 quadrilles, 31 marches et autres morceaux de cérémonie, 15 autres danses populaires. Les mélodies sont rangées d'après la valeur de la mesure des notes. S'il s'agit p. ex. de danses rustiques (mesure à 3 quarts), on place — sans faire attention à une mesure d'attaque éventuelle — en premier lieu les mélodies dont la première mesure est formée par une demie et un quart; après ce la, celles d'une demie et deux-huit, celles d'une demi-mesure, d'un huit et de deux-seize, etc. Ensuite viennent des mélodies commençant par un quart, etc. Les chansons sont rangées en groupes selon les matières (chansons narratives, chansons d'amour, chansons d'enfants, chansons d'animaux etc).

Dans la préface, on raconte que l'auteur, déjà tout jeune, fut pris d'intérêt pour la musique populaire. Son père, « Florsen » de Burs, était un ménétrier très habile et fort recherché. C'est aussi d'après celui-ci que la plupart des mélodies ont été notées, la plupart des chansons au contraire d'après la mère de l'auteur.

Autrefois la musique jouait un rôle beaucoup plus grand dans la vie des paysans, et les ménétriers étaient très estimés et très recherchés, surtout pour assister à des noces et à d'autres fêtes joyeuses, pendant lesquelles ils devaient jouer un grand nombre de danses, de marches et de mélodies qu'on chantait étant à table. On racontait même qu'il y avait des ménétriers qui avaient appris l'art de jouer par les elfes ou par d'autres esprits mystiques. La danse rustique suédoise (la polska) était la plus fréquente et elle était jouée et composée non seulement par les ménétriers, mais aussi par des personnes de haute culture musicale parmi les classes supérieures, lesquelles, de leur côté, influaient les ménétriers de manière à rendre la manière de jouer de ceux-ci de plus en plus artistique. Vers la fin du XIXe siècle, la vieille musique populaire tomba dans l'oubli,

d'abord par suite du nouveau fanatisme religieux, qui trouvait que c'était un péché de jouer du violon et de danser, et ensuite, parce que le violon fut remplacé par l'accordéon, instrument beaucoup plus facile à jouer. Et alors les vieilles mélodies durent céder la place à la nouvelle musique de danse et aux chansons des rues.

Dans la préface on trouve aussi une description de la manière dont s'exécutent les danses différentes. Elle se termine par un tableau — en partie biographique — contenant les noms des ménétriers et des chanteurs représentés dans ce recueil.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Florsen och hans hustru	s. II
Titelblad	» III
Redaktionens förord	» V
Inledning	» VII
Uppteckning och notböcker	s. VII
Täxtbehandling	» X
Danser, fiolspel	» XIII
Bondbröllop	» XXVI
Folkmusikens förfall	» XXVIII
Folkmusikens utövare	» XXX
Spelsätt	» XLIX
Visor, nr 1—185.	
Berättande visor, nr 1—38	1
Malena s. 20, Härr Peder s. 22, Från ryska invasionen 1808 på Gotland s. 25, Om skraddaredrängen som drunknade s. 26, Flickan som trampade på brödet s. 27, Lällä Läis'n s. 28, Mölnervisan s. 30.	
Livets sorg och glädje, nr 39—49	33
Barnadrömmen s. 35, Om ungdomslivet på Gotland i forna tider s. 41.	
Kärleksvisor, nr 50—98	44
Frieri och äktenskap, nr 99—113	84
Lällä fänta s. 84, Friarevisa s. 85, Lyckönskan till brudparet s. 90, Skildring av ett äktenskap s. 91, Gubben och gumman s. 93.	
Dryckesvisor, nr 114—122	96
Ökalaset s. 97, Tillfällighetsrim s. 98, Krogvisa s. 99, Ronehamnsvisan s. 100.	
Yrkesvisor, nr 123—138	102
Bondens visa s. 102, Toras visa s. 103, Kvinnosysslorna s. 105, Tjänstedrängens visa s. 106, Kvännväisä s. 107, Skomakarevisan s. 108, Sjömansvisa s. 109, Gammal bevaringsvisa s. 111, Klintehamnsvisan s. 112, Båtsmansvisa s. 113, Rackarevisa s. 114.	

Barnvisor, nr 139—157	s 115
Vaggvisa s. 115, En gammal vaggvisa s. 117, Viston utan täxt s. 118, Lälilä sorken s. 119, Folkrim för små barn s. 122, Letkalsgilda s. 123, Räknevisa s. 124, Lassä s. 125.	
Om djur, nr 158—164	> 127
Gräisväisu s. 127, Visan om katten s. 127, Kattbryllaupä s. 129, Bounden u kraku s. 129, Bonden ock kråkan s. 130, Äugläväisu s. 131, Gräshoppan ock myran s. 133.	
Ramsor, nr 165—169	> 135
Julvisa s. 137, Gammal akäbädabrä s. 140.	
Personalier, nr 170—184	> 141
Skomakaren Dalberg som fartygsägare s. 141, Friarevisa s. 142, Karlsson s. 142, Lunsens väisu s. 142, Rackarevisan s. 144, Per Stabbä s. 144, Glädsorg s. 145, Gamblä Mörti s. 146, Pinnöllä s. 146, Grateljouu ti Lars Vaibält s. 146, Faster Luttemans giftermål s. 148, Groitlingbou klukkan u Fäidä klukkan s. 148, Vid ett borgmästareval s. 152.	
Psalmsång, nr 185	> 155
Sänglekar, nr 186—191	> 157
I rad eller parvis, nr 186—191	> 159
Väva vammel s. 159, Bro bro breda s. 159, Udden s. 165.	
I ring, men utan dans, nr 192—195	> 166
Ring med dans, nr 196—213	> 170
Polskor, nr 214—409	> 185
Hurtemor s. 199, Stenbocks polska s. 207, Laugrens polska s. 208, Åkermans polska s. 225, Skrattpolskan s. 230, Tjengdarvens polska s. 231, Gubben Laugrens polska s. 245, Gubbdansen s. 248, Romins polska s. 253, Nu ä det jul igän s. 255, Storpolskan s. 259, Promenadpolska s. 264, Skräddarpolskan s. 274, Hammarlunds polska s. 277, Orrpolskan s. 279, Brännvinspolskan s. 282, Svanpolska s. 297, Laugrens polska s. 298, Dedekinds polska s. 300, Rovpolskan s. 303, Skaffaredansen s. 314, Brudepolska s. 318, Hejdenbergs polska s. 320, Spelmanspolskan s. 322, Laurins polska s. 329, Friarepolskan s. 348, Fredins polska s. 358, Sixarvens polska s. 361, Florsens polska s. 363, Lagergrens polska s. 364, Brännarepolskan s. 373, Blinde Hans' polska s. 374, Hejdenbergs polska s. 376, Svanpolska s. 394.	

Hamburgskor, (Hambopolskor), nr 410—416	s. 407
Valser, nr 417—573	» 415
Friarevalsen s. 529.	
Visor i valstakt, nr 567—573	» 570
Polka ock schottis, nr 574—607	» 577
Polkor, nr 574—583	» 579
Schottis, nr 584—607	» 589
Kadriljer ock angläser, nr 608—681	» 607
Ryska polskan s. 648.	
Marscher ock andra högtidsstycken, nr 682—712	» 699
Långdanser, figur- ock solodanser, nr 713—727	» 735
*	
Hänvisningar till annan litteratur, av N. Dencker	» 749
Rättelser	» 773
Résumé en français	» 775